

Ρομποτικές σκέψεις: μηχανές, άνθρωπος, μέλλον...

/ [Πεμπτουσία](#)

Το ρομπότ αποτελεί μια συσκευή ειδικά κατασκευασμένη να αντικαθιστά την ανθρώπινη παρουσία σε ποικίλες εργασίες είτε χειρωνακτικές είτε πνευματικές. Αφορμή για τη σύλληψη της ιδέας για τη χρήση των ρομπότ στην καθημερινότητα υπήρξε η ανάγκη για διεξαγωγή δύσκολων και επικίνδυνων εργασιών χωρίς την αναγκαστική συμμετοχή των ανθρώπων, με σκοπό την απλοποίηση του καθημερινού βίου. Η συσκευή αυτή λειτουργεί άλλοτε με χειροκίνητο τρόπο και άλλοτε κατόπιν προγραμ-ματισμού.

Η χρήση των ρομπότ απαντά για πρώτη φορά στα γραπτά μνημεία της αρχαιότητας. Ειδικότερα, στην ελληνική μυθολογία αναφέρεται ο Τάλως - ένα γιγάντιο χάλκινο ον που σύμφωνα με το μύθο προστάτευε το νησί της Κρήτης - καθώς και οι 20 Τρίποδες Λέβητες του θεού Ηφαίστου. Στη νεώτερη εποχή, ο όρος ρομπότ πρωτοεμφανίστηκε το 1917 σε ένα έργο με τον τίτλο R.U.R. (Rossum's Universal Robots) του Τσέχου θεατρικού συγγραφέα Κάρελ Τσάπεκ (Karel Capek) και του αδελφού του Joseph, όπου καυτηριάζεται η τάση της κοινωνίας να εξαρτάται από μηχανικούς εργάτες, οι οποίοι εν τέλει κυριαρχούν και εξοντώνουν τους δημιουργούς του. Στο εν λόγω θεατρικό έργο παρουσιάζεται για πρώτη φορά

η σλαβική λέξη «Robota», η οποία στην πορεία του χρόνου κατέληξε να χρησιμοποιείται ως καθημερινή έκφραση και ταυτίστηκε με την υποχρεωτική ή καταναγκαστική εργασία. Λέγεται ότι σε συζήτηση που είχαν τα δύο αδέρφια προέκυψε η ιδέα του «Artificial worker», δηλαδή του τεχνητού εργάτη, αλλά στη συνέχεια κατέληξαν στη λέξη «Robota».

Από τις αρχές κιόλας της δεκαετίας του '50 αρχίζει να αναπτύσσεται η ρομποτική, καθώς και η αυτοματοποίηση παραγωγής, με αποτέλεσμα να γίνεται πλέον επισήμως λόγος για ρομπότ. Η λειτουργία τους, εντούτοις, θα πρέπει να υπόκειται σε συγκεκριμένους κανόνες-νόμους, θεσπισμένους από τους ίδιους τους επιστήμονες, με σκοπό να διατηρηθεί ο έλεγχος της χρήσης τους και να αποφευχθεί ή έστω να περιοριστεί οποιαδήποτε απόπειρα εκμετάλλευσης των δυνατοτήτων τους εις βάρος της κοινωνικής ασφάλειας. Ως εκ τούτου, ο συγγραφέας και επιστημολόγος, Isaac Asimov (2 Ιανουαρίου 1920 - 6 Απριλίου 1992), όρισε τους παρακάτω τρεις νόμους της ρομποτικής:

1. **ΠΡΩΤΟΣ ΝΟΜΟΣ:** A robot may not injure a human being or, through inaction, allow a human being to come to harm.

Ένα ρομπότ δεν πρέπει να βλάψει άνθρωπο ή από αδράνεια να επιτρέψει να πάθει κακό ένας άνθρωπος.

2. **ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΝΟΜΟΣ:** A robot must obey any orders given to it by human beings, except where such orders would conflict with the First Law.

Ένα ρομπότ πρέπει να υπακούει στις διαταγές που δίνουν οι άνθρωποι εκτός και αν οι διαταγές αυτές συγκρούονται με τον πρώτο νόμο.

3. **ΤΡΙΤΟΣ ΝΟΜΟΣ:** A robot must protect its own existence as long as such protection does not conflict with the First or Second Law.

Ένα ρομπότ πρέπει να προστατεύει την ύπαρξή του εφόσον δεν παραβιάζεται ούτε ο πρώτος ούτε ο δεύτερος νόμος.

Με άλλα λόγια, ζήτω ο άνθρωπος πάση θυσία...

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΓΙΑΝΝΑΚΟΥΔΑΚΗΣ

Επιστημονικές Περιπλανήσεις

ΑΘΗΝΑ 2014

Το παρόν άρθρο προέρχεται από το βιβλίο: «Επιστημονικές Περιπλανήσεις», Ε. Ι. Γιαννακουδάκης, Διάθεση Βιβλιοπωλεία Παπασωτηρίου, 2014)

Η επιστήμη της ρομποτικής δείχνει να έχει σημειώσει ελάχιστη πρόοδο στη σύγχρονη εποχή. Κατά την άποψη της πλειοψηφίας των επαϊόντων του εν λόγω επιστημονικού κλάδου, τα ρομπότ που χρησιμοποιούνται σήμερα συγκρίνονται μόνο με το νοητικό επίπεδο των εντόμων, δεδομένου του περιορισμένου εύρους των δυνατοτήτων τους. Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη τη ραγδαία πρόοδο των νέων τεχνολογιών, θεωρείται απολύτως βέβαιη η συνακόλουθη εξέλιξη των συγκεκριμένων μηχανημάτων κατά τα προσεχή χρόνια σε τέτοιο βαθμό, ώστε να υπερτερούν των ανθρωπίνων όντων σε συγκεκριμένους τομείς.

Η προοπτική αυτή παράλληλα με το αίσθημα ικανοποίησης που προφανώς προκαλεί στο ανθρώπινο είδος, καθώς αποδεικνύει τις τεράστιες ικανότητές του να μεγαλουργεί σε οποιοδήποτε τομέα, γεννά την ανησυχία των διανοουμένων για τις

συνέπειες της επικείμενης αυτής τεχνολογικής κατάκτησης. Η δημιουργία πιο έξυπνων και πιο ικανών συσκευών από τους ανθρώπους είναι δυνατόν να οδηγήσει σε καταστάσεις που κάθε άλλο παρά θα ευνοήσουν την κοινωνία, στην περίπτωση μάλιστα που οποια-δήποτε επιστημονική ενέργεια προς αυτή την κατεύθυνση γίνει ανεξέλεγκτα. Εκείνο που θα διασφαλίσει ένα τεχνολογικά προηγμένο, αλλά ασφαλές για το είδος μας μέλλον είναι αναμφισβήτητα το σύνολο των ηθικών αρχών που διέπουν κάθε λογικό ον και το ωθούν σε μορφές συμπεριφοράς που δεν αναμένεται να βλάψουν βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα τους γύρω του.

Απόσπασμα από το βιβλίο: «**Επιστημονικές Περιπλανήσεις**», Ε. Ι. Γιαννακουδάκης, Διάθεση Βιβλιοπωλεία Παπασωτηρίου, 2014)